

- Відслідковувати та контролювати результати і динаміку навчання кожного співробітника, незалежно від ступеня його віддаленості від головного офісу;
- Автоматизувати процес ведення звітності проведених навчальних заходів.

До того ж система дистанційного навчання використовується як сучасне ефективне доповнення до аудиторних занять та тренінгів.

Головною перевагою дистанційного навчання в порівнянні з іншими формами освіти, на думку авторів, є істотне зниження вартості навчання: насамперед, за рахунок скорочення коштів на оплату праці викладачів, відрядження працівників та витрат на утримання аудиторного фонду.

Висновки. Таким чином, створення компаніями у своїй структурі центрів дистанційного навчання допоможе стандартизувати, здешевити і поліпшити якість підготовки персоналу. Розвиток високих технологій дозволяє з упевненістю говорити про те, що дистанційне навчання в найближчому майбутньому стане одним з ключових елементів у системі розвитку та стратегічного управління персоналом. Подальші дослідження автора будуть спрямовані на більш детальне дослідження організаційно-технологічних, методико-функціональних аспектів запровадження, застосування та оцінки ефективності систем дистанційного навчання в організації.

Список використаних джерел

1. Вступ до відкритого та дистанційного навчання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.osvita.org.ua/distance/intro> (15.03.14). – Назва з екрану
2. Гнатчук Є.Г. Аналіз технології електронного навчання з врахуванням вимог користувачів // Вісник Хмельницького національного університету.-№6, 2013. - с.292-294
3. Літовченко Б. В., Петруня Ю.Е. Дистанційне навчання як організаційна інновація [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&Z21ID=&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/vamsue_2011_1\(45\)_14.pdf](http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&Z21ID=&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/vamsue_2011_1(45)_14.pdf) (15.03.14). – Назва з екрану
4. Смирнов Н., Минаєва Е. Новые формы корпоративного обучения персонала [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.master-class.spb.ru/arttreningi_1_36/ (15.03.14). – Назва з екрану.
5. Томашевський В.М. Огляд сучасного стану систем дистанційного навчання / В.М. Томашевський, Ю.Л. Новіков, П. А. Камінська / Наукові праці: Науково-методичний журнал. Т. 135. Вип. 122. Комп'ютерні технології. Миколаїв: Вид. ЧДУ ім. Петра Могили. – 2011.- с. 146-157
6. Что такое «дистанционное обучение»? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rskurs.spb.ru/2/0/8/1/?id=28> (15.03.14). – Назва з екрану

Summary. *This paper investigates the features and benefits of the introduction of distance learning activities in modern organizations.*

Key words: *learning, e-learning, educational content, the benefits of e-learning*

УДК 314.137(74)

*Долинська О.О., магістрант
Київського національного університету ім. Т. Шевченка
Науковий керівник: Шоробура І.М., д.пед. н., професор
Хмельницької гуманітарної-педагогічної академії*

ДОСЛІДЖЕННЯ ЗАЙНЯТОСТІ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ І ПЕРЕРОЗПОДІЛУ ЛЮДСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІД ВПЛИВОМ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

В статті досліджується вплив Євроінтеграційних процесів на зайнятість населення України та його міграцію. Обґрунтовано необхідність запровадження ефек-

тивної політики щодо міграційних процесів. Досліджено роль імміграції у вирішенні негативних наслідків демографічного перерозподілу людського потенціалу. Врахована можливість переймання іммігрантами репродуктивної поведінки корінного населення. Запропоновані заходи підвищення демографічної складової людського потенціалу країн призначення

Ключові слова: міграція населення, людський потенціал, євроінтеграція

Постановка проблеми. Україна долучається до сучасних процесів глобального міграційного перерозподілу людського потенціалу, будучи одночасно країною походження, призначення і транзиту мігрантів. Враховуючи складну демографічну ситуацію та підвищення ролі людини як носія потенціалу розбудови економіки, регулювання міграційних процесів з боку держави є одним з першочергових завдань.

Мета дослідження. Визначити та проаналізувати проблеми, спричинені міграцією в контексті розвитку людського потенціалу України, та запропонувати відповідні заходи щодо міграційної політики.

Основний матеріал дослідження. У сучасних умовах розвитку людський потенціал виступає основним чинником економічного зростання та конкурентоспроможності країн. Як наслідок, національні економіки зацікавлені у використанні різних засобів його відтворення. Основною перешкодою формування людського потенціалу у розвинутих регіонах світу на сучасному етапі є старіння населення і пов'язане з ним скорочення кваліфікованих працівників на ринку праці [1].

В умовах глобалізації, поглиблення економічної нерівності різних держав світу, локальних воєн, природних катаклізмів та інших негативних явищ міграція перетворилася на комплексну проблему глобального характеру. Тому на глобальному рівні міжнародна міграція сприймається як один з невід'ємних елементів процесу глобалізації.

Для України міграція є порівняно новим явищем, тому саме в умовах нашої дійсності міграційні процеси потребують ретельного вивчення та глибокого осмислення. Виникнення на політичній мапі світу нової держави Україна співпало з формуванням стійкої загальноєвропейської тенденції до суттєвого зменшення рівня народжуваності, навіть повної відсутності природного приросту населення, який, у свою чергу, спонукав до інтенсифікації міграційних процесів у світі.

Геополітичне становище України, її розташування на шляху з Азії до Європи визначає особливе місце нашої держави в європейській та євразійській міграційних системах. Для нашої держави характерними є три основні міграційні тенденції: Україна як країна транзиту; Україна як країна прийняття; Україна як країна походження [4].

Транзитний потенціал України відіграє не лише позитивну роль у розробці програм економічного розвитку. На жаль, Україна характеризується активною транзитною міграцією через використання центральноєвропейського маршруту (одного із п'яти головних маршрутів глобальної нелегальної міграції до ЄС, який використовують громадяни країн СНД, Центральної, Східної та Південно-Східної Азії). Даний маршрут є менш загрозливим для країн Європейського Союзу, аніж, скажімо, північно-африканський або балканський, особливо за обсягами нелегальної міграції, однак має виразні негативні наслідки саме для України.

Як країна походження мігрантів, Україна є постачальником робочої сили до Європейського Союзу і Російської Федерації. У більшості випадків українці поповнюють собою ряди нелегальних трудових мігрантів, орієнтуючись на прокладені попередниками шляхи працевлаштування. Згідно з даними Міністерства праці та соціальної політики, у 2012 році кількість українських громадян, які працюють за кордоном за посередництва ліцензованих компаній, тобто, на легальних засадах, становила 73 тис. осіб, що складає приблизно 2% від усіх українців-заробітчан [1].

Розподіл українських заробітчан по країнах прийняття приблизно такий: близько 37,2% мігрантів обирають Росію, 18,7% працюють у Польщі, 16,9% їдуть до Чехії, 8,5% – обирають Італію, 3,8% – Португалію, 2,5% – Угорщину, 2,2% – Грецію, 2% – Словаччину.

Наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст. відбувається перерозподіл полюсів «імміграційного тяжіння», коли, поряд з Німеччиною, країнами імміграції стають держави Південної Європи, що не так давно були основними постачальниками робочої сили до Німеччини, Великобританії, Швеції та інших розвинених країн Європейського Союзу. До Італії та Іспанії прибули іноземці з Африки (Туніс, Сенегал, Марокко) та країн Латинської Америки (Аргентина, Перу), а також інших країн (Домініканської Республіки, Філіппін, колишньої Югославії) [5].

Змінився склад сучасної трудової міграції: на межі ХХ-ХХІ ст. відзначено тенденцію зростання сезонних потоків. Так, за останнє десятиліття західноєвропейські країни значно активніше, аніж раніше, залучали сезонних працівників, насамперед у сільському господарстві. Щорічно західні країни ЄС рекрутують близько 500 тис. сільськогосподарських робітників з-поза меж ЄС.

Ще одна особливість міжнародної міграції, і європейської, зокрема, що спостерігається упродовж останніх років – фемінізація. Кількість жінок у переміщеннях населення поступово зростає, і це пов'язується з підвищенням попиту на жіночу працю в окремих галузях (ведення домогосподарства, догляд за хворими та літніми людьми, виховання дітей, а також сфера розваг). Також важливу роль у процесі фемінізації міграційних рухів відіграють зростання економічної незалежності жінок у суспільстві, а також воз'єднання сімей у розвинутих країнах.

Міграція населення є не лише визначальною рисою сучасного глобалізованого світу, але й одним із індикаторів кризового стану економіки. У випадку України це означає, що українці активно відшукують можливості покращити своє матеріальне становище, а в деяких регіонах України відсутність можливостей працевлаштуватися ставить трудових мігрантів у надзвичайно вигірне становище, порівняно з їхніми співвітчизниками, що залишаються працювати на батьківщині [3].

Зростання обсягів трудової міграції з України сприяє збільшенню кількості проблем, що пов'язані з виїздом працездатного населення. Відтік інтелектуальної та висококваліфікованої частини працездатного населення призводить до якісного погіршення складу населення України, оскільки в першу чергу виїжджають більш активні та освічені громадяни. Нерідко міграція та працевлаштування не за фактом призводять до втрати професійної кваліфікації, що, у свою чергу, робить людину менш конкурентоздатною вже в українських умовах, і, як наслідок, спонукає таких громадян знову мігрувати [2].

За 1995-2011 роки з України виїхало 5000000 осіб. Найбільшою популярністю користуються країни ЄС та Росія. За офіційними даними до Польщі виїхало 16469 осіб, до Чехії – 64000, до Греції – 20000, до Італії – 200000, до Португалії – 38000, до Іспанії – 70000, до Ірландії – 3500, до Росії – 170000. Найбільший відсоток емігрантів склали особи з вищою та середньою освітою, що є негативною тенденцією до скорочення кількості висококваліфікованого населення. Слід також зазначити, що українці закордоном займають зовсім непрестижні професії, серед яких найбільший відсоток склали будівельники, няні, прибиральники, шахтарі.

Найбільша кількість населення емігрує з таких областей України, як Тернопільська (41,9%), Рівненська (37,6%), Одеська (22,3%), Волинська (17,9%), Луганська (15,1%), Херсонська (14,5%). Найнижчий рівень емігрантів з Житомирської (1,8%), Запорізької (3,4%), Харківської (5,2%), Донецької (5,7%) та Вінницької (5,9%) областей. Найбільше звичайно емігрують до країн ЄС та до Росії [4].

Україна як країна походження, транзиту та призначення мігруючих осіб (чоловіків, жінок та дітей, які стають жертвами торгівлі людьми, насамперед, з метою примусової праці та сексуальної експлуатації), регулярно стає об'єктом критики з боку різноманітних міжнародних організацій та урядів розвинених країн. Згідно результатів дослідження Міжнародної організації з міграції, починаючи з 1991 р. від торгівлі людьми постраждало більше 100 000 громадян України.

Введення в дію майбутньої Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС і створення поглибленої зони вільної торгівлі (ПЗВТ) призведе до зниження бар'єрів зовнішньої торгівлі, спрощення митних процедур. Серед очікуваних змін в економіці України експерти найчастіше називають покращення інвестиційного клімату, поширення в Україні передових технологій, поступове узгодження українських стандартів з європейськими, встановлення в Україні європейських норм трудового законодавства. У довгостроковій перспективі це призведе до поживлення економіки, збільшення обсягів виробництва і підвищення якості вітчизняних товарів, покращення конкурентоспроможності української продукції [3].

Висновки. Все вищезазначене вказує на необхідність адекватного реагування з боку держави й суспільства на виклики та загрози, пов'язані з розвитком міграційних процесів в Україні та Європейському Союзі, частиною міграційного простору якого виступає і наша держава. Існує нагальна потреба для створення сприятливих умов ведення малого та середнього бізнесу. Окрім того, держава зобов'язана забезпечити захист прав українських громадян, що працюють за кордоном, водночас не забуваючи про необхідність заохочення емігрантів повернутися до України.

Надзвичайної ваги набуває проблема регулювання внутрішньої міграції, розвиток якої дозволив би регулювати співвідношення соціально-економічного розвитку України та розвинути ринки праці всередині держави. Розвиток та контроль внутрішньої міграції зміг би задовольнити потреби ринку праці України та стати реальною альтернативою виїзду українських громадян за кордон.

Список використаних джерел

1. Геєць В.М. Наслідки демографічних викликів для економічного зростання в Україні / В.М. Геєць // Демографія та соціальна економіка. – № 1 (15), 2011. – С. 3 – 23.
2. Захаров С. Международные мигранты вносят значимый вклад в рождаемость в западных странах / С. Захаров, С. Сурков // Электронная версия бюллетеня Население и общество. - Институт демографии Государственного университета - Высшей школы экономики. – 2009. Режим доступа: <http://demoscope.ru/weekly/2009/0399/tema01.php>
4. Коулмен Д. Третий демографический переход / Коулмен Д. // Электронная версия бюллетеня Население и общество. - Институт демографии Государственного университета – Высшей школы экономики. – 2007. Режим доступа: <http://demoscope.ru/weekly/2007/0299/tema03.php>
5. Населення України – 2012. Щорічна аналітична доповідь. – К.: Інститут демографії та соціальних досліджень НАН України, 2012. – 342 с.
6. Петрова І. Соціальні наслідки Євроінтеграції України. Ринок праці / І. Петрова// – 2012. – С. 10-21.

Summary. *This paper examines the impact of European integration process at Ukrainian employment and its migration. It is proved the necessity of an effective policy of migration. The purpose of the article is to study the impact of demographic transition on the formation of human capacity. The opportunity to learn from immigrants reproductive behavior of the indigenous population is taken into consideration. Proposed The measures of improving the demographic component of human potential destination countries are offered.*

Key words: *migration, human capacity, EU integration*